

ราชอาณาจักรภูฏาน (Kingdom of Bhutan)

เมืองหลวง ทิมพู

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ อยู่ระหว่างจีนและอินเดีย บริเวณเส้นละติจูดที่ 27 องศา 30 ลิปดาเหนือ เส้นลองจิจูดที่ 90 องศา 30 ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ 38,394 ตร.กม.

อาณาเขต ความยาวของเส้นพรมแดนทั้งหมด 1,136 กม.
ทิศเหนือ ติดกับจีน (477 กม.)
ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก และทิศใต้ ติดกับอินเดีย (659 กม.)

ภูมิประเทศ ภูฏานไม่มีทางออกสู่ทะเล เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีที่ราบ และทุ่งหญ้าระหว่างหุบเขา มีแม่น้ำหลายสายที่ไหลลงมาจากยอดเขาหิมาลัยตัดผ่านประเทศจากเหนือลงใต้ นำความอุดมสมบูรณ์มาสู่

ภาคกลางและภาคใต้ ส่งผลให้ชาวภูฏานส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณหุบเขาตอนกลางของประเทศ (ระดับความสูง 1,100-2,600 ม.) และบริเวณตอนใต้ (ระดับความสูง 300-1,600 ม.) โดยมีเทือกเขาสูงชันจากเหนือไปใต้ที่ลดหลั่นลงมาจากเทือกเขาหิมาลัย เป็นกำแพงกั้นระหว่างหุบเขาตอนกลางต่าง ๆ ที่ตัดขาดชุมชนออกจากกัน ทำให้หมู่บ้านส่วนใหญ่อยู่อย่างโดดเดี่ยว และการไปมาหาสู่ระหว่างกันค่อนข้างลำบาก ภูมิประเทศของภูฏานสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ เทือกเขาสูงตอนเหนือที่เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาหิมาลัย ที่ลาดเชิงเขาใน ตอนกลางของประเทศ และที่ราบทางตอนใต้ของประเทศมีแม่น้ำพรหมบุตรไหลผ่าน

ภูมิอากาศ พื้นที่ส่วนใหญ่มีภูมิอากาศแบบกึ่งร้อน ฝนตกชุก ยกเว้นตอนเหนือ ซึ่งเป็นภูเขาสูง ทำให้มีอากาศหนาวในเขตเทือกเขา อากาศตอนกลางวัน 15-25 องศาเซลเซียส กลางคืน 5-10 องศาเซลเซียส และมี 4 ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ มี.ค.-พ.ค. อากาศจะอบอุ่นและอาจมีฝนประปราย ฤดูร้อน มิ.ย.-ส.ค. จะมีพายุฝนตามเทือกเขาจะเขียวชอุ่ม ฤดูใบไม้ร่วง ก.ย.-พ.ย. อากาศจะเย็น ท้องฟ้าแจ่มใสเหมาะแก่การเดินทาง ฤดูหนาว ธ.ค.-ก.พ. อากาศเย็นจัดตอนกลางคืน และรุ่งเช้ามีหมอกหนาเป็นบางครั้ง โดยเฉพาะในช่วง ม.ค. อาจมีหิมะตกบ้าง

ประชากร 884,546 คน (ต.ค.2567) ประกอบด้วย 3 เชื้อชาติ ได้แก่ 1) ชาซอพ (Sharshops) ชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาศัยอยู่ทางภาคตะวันออก 2) นาล็อบ (Ngalops) เชื้อสายทิเบต อาศัยอยู่ทางภาคตะวันตกและตอนกลางของประเทศ และ 3) โชซัม (Lhotshams) เชื้อสายเนปาลอาศัยอยู่ทางใต้ ซึ่งปัจจุบัน รัฐบาลภูฏานพยายามผลักดันให้กลับไปสู่ถิ่นฐานเดิมในเนปาล อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ: วัยเด็ก (0-14 ปี) 21% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 73% และวัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 7% อายุขัยเฉลี่ยของประชากร 73 ปี เพศชาย 71 ปี เพศหญิง 75 ปี อัตราการเกิด 15.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 5.9 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 0.95% และประชากร 49.5% อาศัยอยู่ในเขตเมือง

ศาสนา พุทธมหายาน นิกายกายูปา (Kagyupa) 74.8% (มีศาสนาเช่นเดียวกับพุทธมหายานของทิเบต) ฮินดู 22.6% ศาสนาพินและความเชื่อดั้งเดิม 1.9% และอื่น ๆ (ศาสนาคริสต์และอิสลาม) 0.7%

ภาษา ภาษาซองกา (Dzongkha) 24% เป็นภาษาราชการ และใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในสถาบันการศึกษาและการติดต่อธุรกิจ นอกจากนี้ ยังมีภาษาท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น ภาษาซาฮอป (Sharchoopa) 28% ภาษา Lhotshamkha 22% ภาษาเนปาลี ภาษาทิเบต และภาษาอื่นๆ 26%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 72% แบ่งเป็นชาย 77.9% และหญิง 62.8% เด็กอายุ 15 ปีขึ้นไปสามารถอ่านออกเขียนได้ งบประมาณด้านการศึกษา 17.80% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product-GDP) ปี 2566 ลดลงจากปี 2565 1.85%

การก่อตั้งประเทศ เมื่อศตวรรษที่ 17 นักบวชซัปดรุง นาวัง นำเกล (Zhabdrung Ngawang Namgyal) ได้รวบรวมภูฏานให้เป็นปึกแผ่น และก่อตั้งเป็นประเทศขึ้น โดยริเริ่มการบริหารประเทศแบบสองระบบ คือ แยกเป็นฝ่ายฆราวาสและฝ่ายสงฆ์เป็นเวลานานกว่าสองศตวรรษ จนกระทั่งเมื่อ 17 ธ.ค.2450 พระคณะที่ปรึกษาแห่งรัฐ ผู้ปกครองจากมณฑลต่าง ๆ ตลอดจนตัวแทนประชาชนได้มารวมตัวกันที่เมืองพุนาคา และลงมติเลือก Ugyen Wangchuck ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้ปกครองเมืองตรองซา (Trongsa) ขึ้นเป็นกษัตริย์องค์แรกของภูฏาน โดยดำรงตำแหน่งเป็นสมเด็จพระราชาธิบดีองค์แรกแห่งราชวงศ์วังชุก (Wangchuck) เนื่องจากคุณสมบัติที่โดดเด่นของพระองค์ตั้งแต่ครั้งยังทรงดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองเมืองตรองซา ทรงมีลักษณะความเป็นผู้นำและเคร่งศาสนา มีความตั้งพระทัยแน่วแน่ที่จะยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ราชวงศ์วังชุกปกครองภูฏานมาจนถึงปัจจุบัน สมเด็จพระราชาธิบดีปัจจุบัน คือ สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก (Jigme Khesar Namgyal Wangchuck) ขึ้นครองราชสมบัติเมื่อ 19 ธ.ค.2549 เป็นสมเด็จพระราชาธิบดีองค์ที่ 5 แห่งราชวงศ์วังชุก

วันชาติ 17 ธ.ค. (วันคล้ายวันสถาปนาสมเด็จพระราชาธิบดีอูเกน วังชุกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของภูฏาน)

การเมือง ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี 2548 ภูฏานจัดการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกเมื่อ 24 มี.ค.2551 มี นรม.เป็นผู้บริหารประเทศ โดยมีคณะองคมนตรีเป็นที่ปรึกษา และสภาแห่งชาติที่เรียกว่าซงดู (Tsongdu) ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ประกอบด้วย สมาชิก 161 คน โดยสมาชิก 106 คนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และสมาชิกที่เหลือ 55 คน มาจากการแต่งตั้งของพระมหากษัตริย์ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 20 เขตการปกครอง

ฝ่ายบริหาร : นับตั้งแต่ปี 2541 ตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลหรือ นรม. (Head of Government) คือ ประธานคณะมนตรี (Chairman of the Council of Ministers) ซึ่งคัดเลือกจากสมาชิกคณะมนตรี (เทียบเท่า ครม.) ซึ่งมีจำนวน 10 คน และอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี โดยผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด ลำดับ 1-5 หมุนเวียนกันดำรงตำแหน่ง นรม./ประธานสภาคณะมนตรีคราวละ 1 ปี

ฝ่ายนิติบัญญัติ/รัฐสภา : ใช้ระบบ 2 สภา ประกอบด้วย 1) สภาแห่งชาติ (National Council) เป็นสมาชิกไม่สังกัดพรรคใด (Non-Partisan National Council) จำนวน 25 ที่นั่ง โดยมาจากการเลือกตั้งใน 20 เขตเลือกตั้ง (Dzongkhags) 20 ที่นั่ง วาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และพระมหากษัตริย์ เสนอชื่อสมาชิกอีก 5 ที่นั่ง และ 2) รัฐสภา (National Assembly) มีสมาชิกจำนวน 47 ที่นั่ง มาจากการเลือกตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี โดยการเลือกตั้งครั้งถัดไปจะมีขึ้นในปี 2571

ฝ่ายตุลาการ : ศาลสูงสุด คือ ศาลฎีกา (Supreme Court of Appeal) พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้พิพากษา และผู้พิพากษาสมทบ 4 คน หัวหน้าผู้พิพากษาดำรงตำแหน่ง 5 ปี หรือจนกว่าอายุครบ 65 ปี ผู้พิพากษา ดำรงตำแหน่ง 10 ปี หรือจนกว่าอายุครบ 65 ปี โดยใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรบนพื้นฐานหลักศาสนาพุทธ

พรรคการเมืองสำคัญ : พรรค Bhutan Peace and Prosperity Party หรือ Druk Phuensum Tshongpa (DPT) นำโดยนายดอร์จี วังดี พรรค People's Democratic Party (PDP) นำโดยนายเชริง ท็อบเปย์ พรรค United Party of Bhutan หรือ Druk Nyamrup Tshogpa (DNT) นำโดยนายโลเตย์ เซอริง พรรค Bhutan Tendrel Party (BTP) และพรรค Druk Nyamrup Tshogpa (DNT)

เศรษฐกิจ นับตั้งแต่สมัยอดีตสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก รัฐบาลเริ่มดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ โดยการเปิดประเทศ แปรรูปรัฐวิสาหกิจ ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ปัจจุบัน รัฐบาลอยู่ระหว่างการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงทุน เพื่อให้มีความชัดเจนแก่นักธุรกิจต่างประเทศในการเข้ามาลงทุนในภูฏาน ขณะเดียวกัน ภูฏานก็ไม่ต้องการการลงทุนจากต่างชาติมากเกินไป เนื่องจากยังคงต้องการพัฒนาประเทศแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของประเทศ ต่อมาสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก ทรงสานต่อนโยบายดังกล่าวของพระราชบิดา โดยเน้นการเพิ่มปริมาณการลงทุนจากต่างประเทศและการท่องเที่ยว

ภูฏานมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่พยายามส่งเสริมการส่งออก และพัฒนาเศรษฐกิจตามหลักการพึ่งตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายความสุขมวลรวม โดยขณะนี้ภูฏานอยู่ระหว่างการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปด้วยความช่วยเหลือจากธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือจากตะวันตก อินเดีย และญี่ปุ่น รายได้สำคัญของภูฏานมาจากการส่งออกกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ (ให้แก่อินเดีย) และการท่องเที่ยว ปัจจุบัน ภูฏานมีโครงการเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำอีก 12 แห่ง ซึ่งสามารถผลิตกระแสไฟฟ้ารวมกันได้เป็นปริมาณอย่างน้อย 10,000 เมกะวัตต์ ตั้งแต่ปี 2563 นอกจากนี้ ยังมีโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ 16 โครงการ

ปีงบประมาณ 1 ก.ค.-30 มิ.ย.

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : จุลตรัมภูฏาน (Bhutanese Ngultrum/BTN)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 84.25 จุลตรัมภูฏาน

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 2.5 จุลตรัมภูฏาน (ต.ค.2567)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ (ปี 2567)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 3,110 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 4.3%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : ขาดดุล 668,420 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายได้เฉลี่ยต่อหัว : 4,070 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : ประมาณ 391,113 คน (ก.ย.2567)

อัตราการว่างงาน : 3.4%

อัตราเงินเฟ้อ : 4.9%

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ขาดดุล 175.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (มี.ค.2567)

มูลค่าการส่งออก : 148,368,826.79 ดอลลาร์สหรัฐ (มี.ย.2567)

สินค้าส่งออก : ไฟฟ้าพลังงานน้ำ (ส่งออกไปยังอินเดีย) โลหะผสม เหล็ก ซีเมนต์ แคลเซียมคาไบด์ ลวดทองแดง
แร่แมงกานีส ยิปซัม

คู่ค้าสำคัญ : อินเดีย และบังกลาเทศ

มูลค่าการนำเข้า : 316,752,775.88 ดอลลาร์สหรัฐ (มี.ย.2567)

สินค้านำเข้า : น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่นรถยนต์ เครื่องบิน เครื่องจักรและส่วนประกอบ ข้าว และยานยนต์

คู่ค้าสำคัญ : อินเดีย ฝรั่งเศส และไทย

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ : ไม้ซุง พลังงานจากน้ำ ยิปซัม แคลเซียมคาร์บอเนต

สินค้าเกษตรที่สำคัญ : ข้าว ข้าวโพด พืชเศรษฐกิจประเภทหัว พืชในสกุลส้ม พริก ผลิตภัณฑ์จากนมและไข่
เครื่องเทศ

อุตสาหกรรมที่สำคัญ : ซีเมนต์ ไม้แปรรูป ผลไม้แปรรูป เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แคลเซียมคาร์ไบด์ และ
การท่องเที่ยว

การทหาร กองทัพภูฏาน (Royal Bhutan Army-RBG) ประกอบด้วย ทบ. ทหารราชองครักษ์ (Royal Bodyguards) และตำรวจ (Royal Bhutan Police) ประมาณ 8,000 นาย ภูฏานไม่มี ทร. เนื่องจากไม่มีพื้นที่
ติดทะเล ส่วนกองกำลังทางอากาศมีขนาดเล็กและผนวกอยู่ใน ทบ. มีอินเดีย อดีตสหภาพโซเวียต ไทย และ
ประเทศอื่น ๆ ให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมอาวุธยุทโธปกรณ์และการป้องกันทางอากาศของน่านฟ้า
ภูฏาน งบประมาณด้านการทหาร 25,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2567)

ปัญหาด้านความมั่นคง

1) ปัญหาผู้อพยพชาว Lhotshampas ในเนปาล ประมาณ 100,000 คน อาศัยอยู่ตาม
ชายแดนเนปาลและภูฏานในค่ายผู้อพยพจำนวน 7 แห่ง โดยภูฏานยังไม่ยอมรับผู้อพยพทั้งหมดกลับประเทศ
โดยอ้างว่า ไม่มีอัตลักษณ์ของชาวภูฏาน ทั้งนี้ ผู้อพยพจำนวนมากได้ตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศต่าง ๆ เช่น
สหรัฐฯ แคนาดา และออสเตรเลีย แต่ยังคงมีผู้อพยพกว่า 6,000 คน ที่ยังอยู่ในค่าย ซึ่งภูฏานและเนปาล
มีการหารือเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2) ภูฏานและจีนยังคงมีความขัดแย้งในการกำหนดเส้นเขตแดน เนื่องจากขาดหลักเขตแดน
และสนธิสัญญาแบ่งเขตดินแดนที่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับการสร้างหมู่บ้านของจีนใกล้
ชายแดนภูฏาน ซึ่งอยู่ในพื้นที่พิพาท อย่างไรก็ตาม ภูฏานไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการกับจีน
แต่ทั้งสองฝ่ายมีการหารือประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

3) ภูฏานประเมินว่า ต้องเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์เป็นพิเศษ หลังจากพบว่า มีจำนวน
ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือ

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ที่สำคัญ ได้แก่ BIMSTEC, SAARC, NAM, ACD, UN, UNCTAD, UNESCO, WHO และ WTO (ผู้สังเกตการณ์)

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของภูฏานอยู่ในระดับด้อยพัฒนา ทั้งนี้ ภูฏานไม่ได้ให้ความสนใจด้านความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากนัก การดำเนินชีวิตของชาวภูฏานเป็นไปอย่างเรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ และรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี อย่างไรก็ตาม เมื่อปี 2553 รัฐบาลกำหนดโครงการ E-Governance เพื่อนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และการสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ ในด้านการเมือง การบริหารจัดการงานของรัฐ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งนำเสนอประโยชน์ของการใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดประชุมแบบถ่ายทอดสด การจัดสร้างฐานข้อมูล การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาประเทศ

การขนส่งและโทรคมนาคม เนื่องจากภูฏานมีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเนินเขาและภูเขาสูงชัน ทुरกันดาร ทำให้การสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคมใช้บประมาณสูง และดำเนินไปด้วยความยากลำบาก ชาวภูฏานจึงนิยมใช้การเดินทางเท้าและใช้สัตว์ในการเดินทาง เช่น ม้า ลา ล่อ ปัจจุบัน ภูฏานมีท่าอากาศยานนานาชาติ 1 แห่ง คือ ท่าอากาศยานนานาชาติพาโร และท่าอากาศยานภายในประเทศ 3 แห่ง คือ ท่าอากาศยาน Bathpalathang ท่าอากาศยาน Gelephu และท่าอากาศยาน Yongphulla ไม่มีเส้นทางรถไฟ มีถนนยาวเป็นระยะทางทั้งสิ้น 10,578 กม. แบ่งเป็นถนนลาดยาง 2,975 กม. และถนนลูกรัง 7,603 กม. (ปี 2556) การโทรคมนาคม : มีโทรศัพท์พื้นฐานให้บริการประมาณ 21,081 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 698,373 เลขหมาย (ข้อมูลปี 2559) การให้บริการโทรศัพท์จะมีอยู่ทั่วไปในเขตเมืองและเขตสำคัญของภูมิภาค รหัสโทรศัพท์ระหว่างประเทศ +975 บริการโทรศัพท์ต่างประเทศและโทรสารเชื่อมต่อทางแผ่นดินและคลื่นความถี่สูงผ่านอินเดีย มีดาวเทียม 1 ดวง คือ Intelsat (ปี 2555) มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 86.8% ของประชากรทั้งหมด (ปี 2567) บัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊ก 475,300 บัญชี (ปี 2567) รหัสอินเทอร์เน็ต คือ .bt

การเดินทาง สายการบินดริ๊กแอร์ ซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติภูฏาน และสายการบิน Tashi Air ให้บริการบินตรงจากกรุงเทพฯ ไปยังเมืองพาโร ทางตะวันออกของภูฏาน ห่างจากทิมพูประมาณ 53 กม. รวมทั้งหมด 21 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ เวลาภูฏานช้ากว่าไทย 1 ชม. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่จะเดินทางเข้าภูฏานต้องขอรับการตรวจลงตรา ส่วนผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และสามารถพำนักในภูฏานได้ไม่เกิน 90 วัน

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

ภูฏานปรับนโยบายด้านการท่องเที่ยวและเน้นรับเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพตามนโยบาย High value: Low volume หลังสิ้นสุดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โดยประกาศเพิ่มค่าธรรมเนียมการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Fee-SDF) เมื่อ ก.ค.2565 จาก 65 ดอลลาร์สหรัฐ/คืน เป็น

200 ดอลลาร์สหรัฐ/คืน สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าภูฏาน (ยกเว้นนักท่องเที่ยวจากอินเดีย) ซึ่งน่าจะส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง โดยนาย Dorji Dhradhul ผอ.สภาการท่องเที่ยวภูฏาน (Director General of Tourism Council Bhutan-TCB) ให้เหตุผลว่า นโยบายการท่องเที่ยวเดิมใช้มาตั้งแต่ยุค 70s และไม่ต้องการรับนักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถ เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉพาะช่วง ม.ค.-ก.ย.2566 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 62,700 คน เดินทางเข้าภูฏาน แต่ภูฏานมีจำนวนโรงแรม ถนน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำกัด อย่างไรก็ตาม ภูฏานได้ปรับลด SDF เหลือ 100 ดอลลาร์สหรัฐ/คืน เมื่อปี 2566 จนถึง 31 ส.ค.2570 และเมื่อ ต.ค.2567 ยังได้ปรับลดเป้าหมายนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2567 เหลือ 150,000 คน จากเดิม 300,000 คน แต่ยังคงเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายเดิมได้ภายในไม่กี่ปีข้างหน้า

ภูฏานมีนโยบายเปิดประเทศสู่ภายนอก โดยเริ่มดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปสู่ภาคเอกชน ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการขยายความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศในทวีปเอเชีย อย่างไรก็ตาม ภูฏานใกล้ชิดและต้องพึ่งพาอินเดียเป็นหลัก ดังนั้น อินเดียจึงมีอิทธิพลต่อการเมืองและการต่างประเทศของภูฏานอย่างมาก

ความสัมพันธ์ไทย-ภูฏาน

ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับภูฏานเมื่อ 14 พ.ย.2532 โดยดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันในฐานะประเทศผู้ให้กับมิตรประเทศ ภูฏานให้การสนับสนุนไทยในเวทีระหว่างประเทศด้วยดีเสมอมา และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้งในระดับพระราชวงศ์และระดับประชาชนที่มีความเชื่อมโยงทางพุทธศาสนา และวัฒนธรรม ปัจจุบัน สอท.ไทย ณ กรุงธากา (บังกลาเทศ) มีเขตอาณาครอบคลุมภูฏาน ซึ่งมีกงสุลใหญ่ กิตติมศักดิ์ไทยประจำทิเบต คือ นายดาโชอูเกน เซชชูป ดอร์จี (DashoUgen Tshechup Dorji) ได้รับสัญญาบัตรตราตั้ง ตั้งแต่ 10 ก.พ.2546 นอกจากนี้ ไทยยังเป็นจุดหมายปลายทางของสมาชิกราชวงศ์และชาวภูฏานที่มีฐานะดีในการเดินทางมาศึกษาและรับการรักษาพยาบาล ปัจจุบัน มีนักศึกษาชาวภูฏานเข้ามาศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในไทยเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการศึกษาในประเทศตะวันตก และมีทุนการศึกษาที่ไทยให้การสนับสนุนเป็นจำนวนมาก

ความสัมพันธ์ในเชิงการค้ายังมีไม่มากนัก เนื่องจากยังไม่มีความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน และความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างกัน มูลค่าการค้าไทย-ภูฏาน ช่วง ม.ค.-ก.ย.2567 รวม 10,766,087.29 ดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยส่งออก 10,676,116.67 ดอลลาร์สหรัฐ นำเข้า 89,970.62 ดอลลาร์สหรัฐ (ม.ค.-ก.ย.2567) สินค้าไทยที่ส่งออกไปยังภูฏาน ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยานพาหนะอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลี อาหารสำเร็จรูปอื่น ๆ เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ให้ความร้อน ผลไม้กระป๋องแปรรูป เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้าจากภูฏาน ได้แก่ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เครื่องบิน เครื่องร่อน อุปกรณ์การบินและส่วนประกอบ ส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ ไม้ซุง ไม้แปรรูป และผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ

ข้อตกลงสำคัญ : บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาด้านสุขอนามัย (ต.ค.2530) ความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศ (มิ.ย.2536) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตร

(เม.ย.2545) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับหนังสือเดินทางทูตและราชการ (ก.ค.2547) ความตกลงว่าด้วยกรอบความร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้าน (ก.ค.2547) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านวัฒนธรรม (มิ.ย.2548) พิธีสารเพิ่มเติมความตกลงว่าด้วยกรอบความร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อเพิ่มความร่วมมือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของถนน (ม.ค.2551) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างไทยกับภูฏาน (พ.ย.2556)

ปัจจุบัน ไทยและภูฏานอยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-ภูฏาน (Free Trade Area-FTA) โดยเมื่อ ก.ย.2567 ทั้งสองฝ่ายได้เจรจารอบที่ 2 ซึ่งครอบคลุมประเด็นการค้าสินค้าเป็นหลัก เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า และมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น ซึ่งแสดงถึงเจตนารมณ์และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับภูฏาน โดยภูฏานจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเจรจาต่อไปในช่วงกลาง ธ.ค.2567 และคาดว่าจะบรรลุผลสำเร็จในห้วงกลางปี 2568

นายดาโช เซริง โทบเกย์
(Dasho Tshering Tobgay)

ตำแหน่ง	นายกรัฐมนตรีภูฏาน
เกิด	<ul style="list-style-type: none"> - 19 ก.ย.2508 (อายุ 60 ปี/ปี 2568) ที่เมือง Kalimpong อินเดีย และได้รับการศึกษาในอินเดีย 11 ปี - บิดาอยู่ในชนชั้นแรงงาน มารดาประกอบอาชีพแม่บ้าน มีพี่น้อง 6 คน โดยเป็นบุตรคนแรก
สถานภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - สมรสกับนาง Tashi Dolma ปี 2541 - มีบุตร 2 คน
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัย Pittsburgh สหรัฐฯ โดยได้รับทุนจากสหประชาชาติ - ปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย Harvard สหรัฐฯ
พรรคการเมืองที่สังกัด	<ul style="list-style-type: none"> - พรรค People's Democratic Party (PDP)
ประวัติการทำงาน	
ปี 2534-2542	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าราชการฝ่ายเทคนิคและอาชีวศึกษา (Technical and Vocational Education Section-TVES)
ปี 2542-2546	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อตั้งและดำรงตำแหน่ง ผอ.ศูนย์อบรมอาชีพแห่งชาติ (National Technical Training Authority-NTTA)
ปี 2546-2550	<ul style="list-style-type: none"> - ผอ.ฝ่ายทรัพยากรบุคคล กระทรวงแรงงานและทรัพยากรมนุษย์
ปี 2561-2567	<ul style="list-style-type: none"> - ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาการละลายของธารน้ำแข็งบนเทือกเขา Hindu Kush Himalaya

ประวัติทางการเมือง

- ปี 2550 - ร่วมก่อตั้งและเป็นสมาชิกพรรค PDP
- ปี 2551 - ได้รับเลือกให้เป็น สส. ของพรรค PDP
- ปี 2552 - ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าพรรค PDP
- ปี 2556-2561 - ดำรงตำแหน่ง นรม. ภูวน สมัยที่ 1
- 28 ม.ค. 2567-ปัจจุบัน - ดำรงตำแหน่ง นรม. ภูวน สมัยที่ 2

ทัศนคติ

- ให้ความสำคัญกับความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness-GNH) ในการพัฒนาประเทศ
- ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการว่างงาน ความยากจน การทุจริต และสิทธิมนุษยชน
- ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจขนาดเล็ก โดยเฉพาะพื้นที่ในชนบท ด้วยการลดหย่อนภาษี และเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชน

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- ชอบทำกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น วิ่ง ปั่นจักรยาน
  - ชอบออกกำลังกาย ฟิตเนส โยคะ
-

คณะรัฐมนตรีภูฏาน

สมเด็จพระราชาธิบดี

Jigme Khesar Namgyel

Wangchuck

ประธานสภาที่ปรึกษาส่วนพระองค์

Tandin Dorji

นรม.

Dasho Tshering Tobgay

รมว.กระทรวงการต่างประเทศและการค้าต่างประเทศ

D N Dhungyel

รมว.กระทรวงเกษตรและปศุสัตว์

Younten Phuntsho

รมว.กระทรวงสาธารณสุข

Tandin Wangchuk

รมว.กระทรวงพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ

Gem Tshering

รมว.กระทรวงการคลัง

Lekey Dorji

รมว.กระทรวงมหาดไทย

Tshering

รมว.กระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาฝีมือแรงงาน

Dimple Thapa

รมว.กระทรวงโครงสร้างพื้นฐานและการขนส่ง

Chandra Bdr Gurung

รมว.กระทรวงอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการจ้างงาน

Namgyal Dorji

(ต.ค.2567)